

2101000102050047
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF ARTS (FIRST YEAR)
(SECOND SEMESTER) NON –NEP
SANSKRIT - IV
BHARTIYA NITISHASHTRAM (KRUTI: BHATRUHARI
KRUT NITISATAKAM AND VYAVHAR SHAHAstri)
LEVEL 5

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
 - a. Name of the Examination: **BACHELOR OF ARTS (FIRST YEAR) (SECOND SEMESTER) NON-NEP**
 - b. Name of the Subject: **SANSKRIT - IV BHARTIYA NITISHASHTRAM (KRUTI: BHATRUHARI KRUT NITISATAKAM AND VYAVHAR SHAHAstri) LEVEL 5**
 - c. Subject Code No: **2101000102050047**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (કોઈપણ પાંચ)

10

Answer briefly any five of the following.

1. ભર્તૃહરિના ત્રણ શતકોના નામ આપો.

Which are the three shatak's of Bhartruhari?

2. મુક્તકના પ્રકાર કેટલા? કયા કયા?

How many types of "મુક્તક" which?

3. ગંગાની અધોગતિ કેવી રીતે થઈ છે?

How does the Ganga fallen down?

4. सुभाषित अटले शुं?

What is mean by “सुभाषित”?

5. ભર્તૃહરિ પ્રચ્છન્ન ધન કોને કહે છે? કેમ?

What does Bhartruhari consider as 'પ્રચ્છન્ન ધન' a? Why?

6. ધનનિ કેટલી ગતિ છે? કઈ કઈ?

How many type motion of wealth? Which?

7. આરંભેલા કાર્યને કોણ છોડી દેતા નથી?

Who does not give up gegining work?

Q.2

(અ) નીચેનામાંથી ગમે તે બે શ્લોકોનો અનુવાદ કરો.

8

(A) Translate any two of the following verses :

૧. કૃમિકુલચિતં લાલકિલન્નં વિગન્ધિ જુગુપ્સિતં

નિરુપમરસં પ્રીત્યાખાદન્નરાસ્થિં નિરામિષમ્ ।

સુરપતિતમપિ શ્રવા પાર્શ્વસ્થ વિલોકય ન શઙ્કતે

ન હિ ગણપતિ ક્ષુદ્રો જન્તુઃ પરિગ્રહકલ્ગુતામ્ ॥

૨. હર્તુયાતિં ન ગોચરં કિમપિ શં પુષ્ણાતિ યત્સર્વદા

હ્યર્થિભ્યઃ પ્રતિપાદ્યમાનમ નિશં પ્રાપ્નોતિ વૃદ્ધિં પરામ્ ।

કલ્પાન્તેષ્વપિ ન પ્રયાતિ નિધનં વિદ્યાખ્યમન્તર્ધનં

યેષાં તાન્પ્રતિ માનમુજ્ઙ્ઙત નૃપાઃ કસ્તૈઃ સહસ્પર્ધતે ॥

૩. પ્રારભ્યતે ન ખલુ વિઘ્નભયેન નીચૈઃ

પ્રારભ્ય વિઘ્નવિહતાઃ વિરમન્તિ મધ્યાઃ ।

વિઘ્નૈઃ પુનઃ પુનરપિ પ્રતિહન્યમાનાઃ

પ્રારબ્ધમુત્તમજના ન પરિત્યજન્તિ ॥

४. तानीन्द्रियाणि सकलानि तदेव कर्म
सा बुद्धिरप्रतिहता वचनं तदेव ।
क्षर्थोष्मणा विरहितः पुरुषः स एव
त्वन्यः क्षणेन भवतीति विचित्रमेतत् ॥

(બ) અર્થ વિસ્તાર કરો. (ગમે તે એક)

5

(B) Expand the verse : (Any one)

૧. ન તુ પ્રતિનિવિષ્ટ મુખજન ચિતમારાધયેત્ ।

૨. ન ખલુ વયસ્તેજસો હેતુઃ ।

Q.3 ભર્તુહરિના જીવન અને કવન વિશે સવિસ્તર ચર્ચા કરો.

13

Describe in detailed the life and works of Bhartuhari.

અથવા

OR

નીતિશતકમાં નિરૂપિત મૂર્ખજન નિંદા અને વિદ્યાપ્રશસ્તિ વિશે સવિસ્તર ચર્ચા કરો.

Discuss in detail the 'મૂર્ખજન નિન્દા' and 'વિદ્યાપ્રશસ્તિ' described in

Q.4 નીચેનામાંથી ગમે તે બે પર ટૂંકનોંધ લખો.

14

Write short note on any two of the following:

1. રાજનીતિ અંગે ભર્તુહરિના વિચારો.

Bhartruhari's thoughts about politics.

2. નીતિશતકમાં વિદ્યા પ્રશંસા.

Compliment of knowledge in Nitishataka.

3. સજ્જન પ્રશંસા

Praise of Gentle person.

4. (अ) नीचेना वाक्योनी गुजराती अनुवाड करो.

(A) Translate the following to Gujarati.

१. गृहे सर्व कुशलम् किम्?
२. पुनरपि एकवारं प्रयत्नं कुर्मः ।
३. अहम् दशम् कक्षायां पठामि ।
४. तत्र गत्वा किं करोति ।

(ब) नीचेना वाक्योनी संस्कृतमां अनुवाड करो.

(B) Translate the following in to Sanskrit.

१. अेमां कोई शंका नथी.
२. हुं अभ्यास करुं छुं.
३. आपनो पत्र अत्यारे ४ मलयो.
